

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Ofiary Przepęstw](#) > [Prawa Ofiar – W Poszczęólnych Państwach](#) > 2 - Składanie zawiadomienia o przępstwie oraz moje prawa podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu

2 - Składanie zawiadomienia o przępstwie oraz moje prawa podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu

Jak złożyć zawiadomienie o przępstwie?

Zawiadomienie o przępstwie składa się w prokuraturze lub na policji na piśmie lub ustnie do protokołu. Pismo z zawiadomieniem o przępstwie można złożyć osobiście lub dostarczyć za pośrednictwem poczty (również elektronicznej).

W jaki sposób mogę uzyskać informacje o przebiegu sprawy?

Osoba, która złożyła zawiadomienie o popełnieniu przępstwa powinna zostać powiadomiona w ciągu 6 tygodni o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia. W razie braku takiej informacji może złożyć zażalenie do prokuratora nadzędnego.

Czy przysługuje mi pomoc prawna (podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)? Na jakich warunkach?

Pokrzywdzony może w postępowaniu przygotowawczym oraz sądownym korzystać z pomocy profesjonalnego pełnomocnika - adwokata lub radcy prawnego. Pokrzywdzony może go ustanowić samodzielnie, a jeżeli jego sytuacja finansowa na to nie pozwala, może ubiegać się o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu. W tym celu należy złożyć do sądu lub prokuratora pismo, w którym należy wykazać, że pokrzywdzony nie jest w stanie sam uiścić wynagrodzenia pełnomocnika.

Czy mogę ubiegać się o zwrot kosztów (z tytułu uczestnictwa w dochodzeniu/śledztwie/procesie)? Na jakich warunkach?

Jeżeli pokrzywdzony występował w postępowaniu wyłącznie w charakterze świadka, przysługuje mu zwrot kosztów przejazdu, noclegu, utrzymania oraz utraconego zarobku lub dochodu.

Jeżeli pokrzywdzony występował w charakterze oskarżyciela posiłkowego lub prywatnego, przysługuje mu zwrot innych uzasadnionych wydatków, w tym związanych z ustanowieniem pełnomocnika.

Aby uzyskać zwrot kosztów należy złożyć wniosek oraz - o ile jest to możliwe - przedstawić dokumenty potwierdzające poniesione wydatki.

Moja sprawa została umorzona zanim trafiła do sądu. Czy mogę się odwołać?

Pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego oraz na postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego. Pouczenie o sposobie składania zażalenia doręcza się wraz z tymi postanowieniami.

Czy mogę uczestniczyć w procesie?

Pokrzywdzony uczestniczy w postępowaniu przygotowawczym w charakterze strony bez konieczności składania specjalnego oświadczenia.

W postępowaniu przed sądem w sprawach z oskarżenia publicznego pokrzywdzony może działać w charakterze strony - oskarżyciela posiłkowego, jeżeli złoży oświadczenie, że zamierza występować w takiej roli.

W sprawie z oskarżenia prywatnego pokrzywdzony jako oskarżyciel prywatny jest stroną.

Jaka jest moja rola w systemie wymiaru sprawiedliwości? Czy jestem na przykład: ofiarą przestępstwa, świadkiem, powodem cywilnym, oskarżycielem prywatnym? Czy mogę wybrać swoją rolę?

Pokrzywdzony jest ofiarą przestępstwa.

W postępowaniu przygotowawczym z mocy prawa jest jego stroną.

W postępowaniu przed sądem w sprawach z oskarżenia publicznego może występować w charakterze strony, jeżeli tak zadecyduje i wtedy jest oskarżycielem posiłkowym.

W sprawach z oskarżenia prywatnego pokrzywdzony jest stroną - oskarżycielem prywatnym.

Pokrzywdzony niezależnie od tego, czy działa w charakterze strony, praktycznie zawsze jest przesłuchiwany w charakterze świadka.

Obecnie w postępowaniu karnym nie ma możliwości występowania w charakterze powoda cywilnego.

Jakie są moje prawa i obowiązki wynikające z tej roli?

Pokrzywdzony, nawet jeżeli nie działa przed sądem w charakterze strony, ma prawo uczestniczyć w czynnościach sądu, które mają istotne znaczenie z punktu widzenia ochrony jego interesów. Ma prawo uczestniczenia w rozprawie oraz w posiedzeniu dotyczącym warunkowego umorzenia postępowania, skazania oskarżonego bez rozprawy oraz umorzenia postępowania z powodu niepoczytalności oskarżonego i zastosowania środków zabezpieczających z powodu niepoczytalności sprawcy. Podczas rozprawy pokrzywdzony może sprzeciwić się wnioskowi oskarżonego o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania postępowania dowodowego, może złożyć wniosek o nałożenie na sprawcę obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia.

W razie warunkowego umorzenia postępowania karnego pokrzywdzony może złożyć wniosek o jego podjęcie.

Pokrzywdzony, jeżeli zdecydował się działać przed sądem w charakterze strony, może dokonywać określonych czynności procesowych: składać wnioski dowodowe, zadawać pytania świadkom i biegłym, przedstawić stanowisko, np. podać, jakiego rozstrzygnięcia sądu oczekuje. Ma prawo odwoływania się od orzeczeń.

Pokrzywdzony, który otrzyma wezwanie w charakterze świadka ma obowiązek stawić się i złożyć zeznania. Jeżeli nie stawi się bez usprawiedliwienia może zostać ukarany.

Czy mogę składać oświadczenia przed sądem lub przedstawiać dowody? Na jakich warunkach?

Pokrzywdzony może składać wnioski dowodowe jeżeli występuje w charakterze oskarżyciela posiłkowego lub prywatnego.

Jakie informacje uzyskam w czasie procesu?

Przed pierwszym przesłuchaniem pisemnie poucza się pokrzywdzonego o posiadaniu statusu strony procesowej w postępowaniu przygotowawczym oraz o wynikających z tego uprawnieniach.

Pokrzywdzony jest informowany pisemnie o skierowaniu do sądu aktu oskarżenia, o terminach i miejscu rozpraw bądź posiedzeń sądu, w których ma prawo uczestniczyć.

Jeżeli na rzecz pokrzywdzonego orzeczono obowiązek naprawienia szkody, sąd doręcza mu odpis wyroku.

Czy będę mieć dostęp do akt sądowych?

W toku postępowania przygotowawczego pokrzywdzonemu udostępnia się akta za zgodą organu prowadzącego postępowanie.

W toku postępowania przed sądem pokrzywdzonemu udostępnia się akta sprawy sądowej jeżeli działa jako oskarżyciel prywatny lub oskarżyciel posiłkowy. Jeżeli pokrzywdzony nie działa w takim charakterze, akta zostaną udostępnione, jeżeli prezes sądu wyrazi na to zgodę.

■ Ostatnia aktualizacja: 14/07/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.